

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus X. De peccato mortali & veniali.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

nem internam; satis intelligitur expressa delectatione internâ; e contra si sequatur tactus, pollutio, vel periculum pollutionis, hæc exprimi debent; quia cum hæc possint non sequi, non intelliguntur explicato solo actu interno. 5. Desideria turpiter aspiciendi, tangendi, osculandi, fornicandi distinguuntur specie non tantum à morosa delectatione de illis objectis, sed etiam singula ab invicem, quia tendunt in ista objecta prout à parte rei ponenda; sed si à parte rei po-

nerentur, distinguerentur specie, uti patet, ergo. Hinc non sufficit dicere in confessione: ter desideravi aliquid turpe, sed dicere debet: semel desideravi aspicere, semel tangere, semel fornicari; item si semel se oblectavit in fornicatione, & semel desideravit, male fatetur, si dicat se bis habuisse cogitationem turpem, sed dicere debet: semel oblectatus sum in fornicatione, & semel desideravi. Ex his patet resolutio Casus.

CASUS X.

De peccato mortali & veniali.

KRantius dubitat 1. *Quid sit mortale, veniale?* 2. *Qualiter mortale possit fieri veniale.* 3. *Quid de veniali, & parato vitare sola mortalia.* 4. 5. *Qualiter veniale per accidens fiat mortale; & quid de contemne rem præceptam velut levem, imprudenter impositam.* 6. *Quid de contemptu formali?* 7. *An sub mortali præcipi possit res levis?* 8. *Quid de religioso qui suo exemplo alios pertrahit ad fractionem disciplina.* Pro resolut.

1. **QUÆR. I.** Quid circa peccatum mortale?

R. Sequentia. 1. Certum est omnia peccata non esse æqualia, dicitur enim Joannis 19. *Qui me tradidit tibi, majus peccatum habet:* pariter

fide certum est dari peccata mortalia, nam homo per malitiam occidit animam suam. Sap. 26. *Stipendium peccati mors.* Rom. 6.

2. Mortale peccatum est, quod ob sui deformitatem solvit cum Deo amicitiam, mereturque pœnam æternam: vocatur mortale quia adfert animæ mortem spiritualem, tollendo scilicet gratiam sanctificantem, quæ est radix vitæ supernaturalis. Veniale non tollit amicitiam cum Deo, sed tantum imminuit fervorem charitatis, mereturque solum pœnam temporalem.

3. Utrumque potest esse tale vel ex genere suo, vel per accidens; mortale ex genere suo dicitur quod manens intra limites sui objecti, non transeundo ad aliam specie malitiam potest

potest esse mortale, v. g. furtum in ratione furti potest esse mortale, quamvis ratione loci vel rei sacrae non assumat speciem sacrilegii, vel ratione violentiae, speciem rapinae: *Veniale ex genere suo* est, quod intra suam speciem non potest fieri mortale, sic mendacium semper est veniale, nisi ratione damni proximo illati, vel ratione appositi juramenti vel alterius circumstantiae transeat ad aliam speciem: idem dicendum est de vanâ cogitatione, verbo otioso, excessu in cibo, potu, usu conjugii, irâ, timore, tristitiâ, appetitu pecuniae, honore, laudis, quae omnia ex genere suo sunt tantum venialia.

2.

4. Mortale ex genere suo, potest fieri veniale per accidens tribus modis: 1. Ex conscientia erronea, quâ quis invincibiliter iudicat esse veniale, quod de se est mortale. 2. Ex imperfectione actûs, si scilicet intellectus non perfectè advertat gravem malitiam, vel voluntas perfectè non consentiat. Signa imperfecti consensûs dedi *cas. prae. num. 1.* 3. Si materia secundum se & circumstantias considerata sit simpliciter quid leve: potest autem fieri ut materia secundum se levis, ex circumstantiis & fine à Superiore intento, ad quem notabiliter conducit, sit quid grave: sic intrare in alterius cubiculum, scribere occultè literas, acceptare vel donare aliquid leve sine consensu Superiorum, frangere silentium, citra necessitatem bibere in domibus saecularium vel extra horam prandii, in se sunt quid leve, si tamen hic &

nunc multum conducant ad conseruationem vel restorationem disciplinae religiosae, ad evitanda pericula & scandala, sunt materia gravis, & per consequens Superior ea sub mortali, aut etiam sub gravi poena, v. g. excommunicationis, suspensionis, vel etiam sub formali obedientia praecipere potest. *March. Tamb. lib. 1. in decal. c. 1. §. 3. à num. 18.* Nec obstat quod in particulari casu respectu hujus personae non sit proximum vel ullum omnino periculum peccati vel scandali, nam lex non attendit periculum hujus vel illius in particulari, sed periculum communitatis.

QUÆR. II. Quid circa peccatum veniale?

3.

1. Dari peccata venialia & amicitiam cum Deo non solventia definit *Trid. sess. 6. c. 7. §. 27.* De his dicitur *Prov. 24. Septies in die cadit justus, & Jac. 3. In multis offendimus omnes.*

2. Quamvis venialia utcumque multiplicata non adaequant vel unum mortale, ut habet communis cum *D. Thom. 1. 2. q. 88. a. 4.* eò quòd mortale sit altioris ordinis, tamen venialia multum disponere ad mortalia certum est: juxta illud *Eccl. 19. Qui spernit modica, paulatim decidet.* Minuunt enim fervorem charitatis & abundantiam auxiliorum supernaturalium ad superandas tentationes, & difficultates occurrentes in observantia mandatorum, ac voluntatem proclivem reddunt ad peccata etiam graviora, vel maxime tunc, si mortale, & veniale versentur circa idem objectum,

atum, nam experientia constat eos qui assuescunt parvis furtis, paulatim prouere in majora. Hinc *Sanch. Laym. hic c. 5.* docent eum peccare mortaliter, qui paratus est vitare sola mortalia, & admittere quævis venialia hic & nunc occurrentia, eò quòd exponat se periculo peccandi mortaliter: id tamen non uniuersaliter sed tunc tantum verum esse arbitror, quando venialia sunt proxima vel probabilis dispositio ad mortale, ut si quis ex proposito admittat qualvis confabulationes turpes, conuersationes, tactus, aspectus etiam tantum venialiter malos, aut si religiosus nollet facere ea nisi quæ à Superiore vel Regula sub mortali præcipiuntur, *Sanch. lib. 6. mor. c. 4. num. 20. Sporer c. 5. num. 43.* quia tunc est periculum peccati gravis, scandali aut damni in disciplina. *V. cas. 64. num. 3.*

4. 3. Peccatum veniale ex genere suo quinque præcipuè modis potest per accidens fieri mortale. 1. Ratione finis vel effectus mortaliter mali, ut si quis per ornatum superfluum intendat adulterium, aut ex levi furto prævideat orituras gravissimas suspensiones, odia, rixas &c. 2. Si quis in peccato veniali ponat finem suum ultimum, quod tum fit quando quis mavult Deum offendere graviter, v. g. die festo negligere Sacrum, quam ab otioso colloquio vel lusu venialiter malo desistere. 3. Ratione scandali, si per peccatum veniale quis exponat proximum probabili periculo peccati mortalis, 4. Ratione pro-

prii periculi, ut si quis per verbatutia vel familiarem conuersationem se exponat periculo delectationis venereæ. 5. Ratione contemptus formalis, qui tunc est, quando quis ideo venialiter peccat, ut significet se nihili facere auctoritatem præcipientis, vel ideo facit aut omittit aliquid, quia id præceptum aut prohibitum est, aut quia ex affectu indignationis aut superbiæ se non vult subicere Superiori vel ejus legi, hic contemptus est actus specialis inobedienciæ, sicut enim qui ideo aliquid facit, quia præceptum est, exercet specialem obedientiam, sic ille qui ideo non facit quia præceptum est, admittit factum specialis inobedienciæ, quæ non tantum in Legislatorem humanum sed & in ipsum Deum est gravissima injuria. *Communis cum S. Thom. Non est enim potestas nisi à Deo, itaque qui resistit (resistit autem vel maxime contemnens) Dei ordinationi resistit, qui autem resistunt, ipsi sibi damnationem acquirunt.* Rom. 13. Ex præmissis

Deducet seqq. 1. Qui agnoscit auctoritatem Superioris sed tantum parvipendit vel negligit ipsam materiam sub veniali præceptam tanquam inutilem, vanam, leuem, imprudenter impositam, non habet contemptum formalem sed materialem, ideoque per se tantum peccat venialiter, ut cum communi docet *Less. L. 1. c. 46.* Hoc tamen intellige respectu præcepti vel consilii humani; nam materiam à Deo suam vel sub veniali præ-

præ-

præceptam spernere vel negligere tanquam inutilem, vanam, imprudenter præscriptam, est gravissima in Deum irreverentia; Aliud est si quis rem aliquam levem à Deo prohibitam, v. g. officiosum mendacium ideo admittere parvipendat, quia levis est, & non gravis Dei offensa, tunc enim tantum peccabit venialiter, quia non contemnitur Deus, sed res levis nonnisi remotissimè in Deum redundans. *Laym. c. 7. n. 6. Tamb. sup. §. 4. n. 8.*

6. 2. Si religiosus etiam purum meritum sui Superioris formaliter contemnat seu ideo respuat aut negligat, quia ex perversione, superbia vel alia passione se non vult subicere Superiori, vel ideo studiosè rejiciat quia Superior mandavit, peccat mortaliter ob gravem in Superiorem irreverentiam, & ideo si quis ex formali contemptu infringat præceptum grave, v. g. jejunium, admittit distinctas specie malitias necessariò in confessione explicandas, per consequens non satis erit dicere fregi je-

junium, sed dici debet: fregi jejunium in contemptum Superioris.

7. 3. Superiorem præcipere posse sub mortali materiam de se levem, si relata ad bonum commune, ad evitanda scandala, pericula, diffamationes sit necessaria aut valde utilis & per consequens materia gravis, constat ex *num. 2.* ideoque quilibet subditus in particulari etiamsi respectu sui non sit periculum, tenebitur sub mortali tali legi se submittere.

8. 4. Religiosus suo exemplo alios pettrahens ad fractionem disciplinæ, si id fiat unâ alterave vice, & in re saltem non graviter obligante, non peccat mortaliter; si autem id faciat promiscuè, aut toties ut disciplina notabiliter corruat & à pluribus non observetur, etiamsi res secundum se videatur parva, v. g. extrahoraria confabulatio, computatio, tunc peccat mortaliter ratione spiritualis damni, quod infert disciplinæ.

